Iran Varzeshi Newspaper

iranvarzeshii

www.INN.ir/sport

• شنبه ۷ آذر ۱۴۰۵ • ۱۸ جمادی‌الثانی ۱۴۴۸
• سال سی‌ام • شماره ۸۲۷۵

ایران ورزشی

• صاحب امتیاز: خبرگزاری جمهوری اسلامی
• مجری: مؤسسه فرهنگی و مطبوعاتی ایران
• رئیس هیأت مدیره: صادق حسین جابری انصاری
• مدیرعامل و مدیر مسئول: علی متقیان
• سردبیر ارشد مؤسسه: هادی خسرو شاهین
• سردبیر ایران ورزشی: علی جوادی
• تلفن: ۱۴-۸۸۵۰۴۱۱۳ • نمابر: ۸۴۷۱۱۱۷۳
• چاپ: چاپخانه مؤسسه جام جم
• سازمان آگهی‌ها: ۱۸۷۷ - ۸۸۵۰۱۳۰۰ - ۸۸۷۴۶۵۸۳
• امور مشترکین: ۸۸۷۴۸۸۰۰ - ۸۸۵۲۱۹۵۴
• نشانی: تهران، خیابان خرمشهر، شماره ۲۰۸
• صندوق پستی: ۵۳۸۸-۱۵۸۷۵

فقر فرهنگی؛ ریشه پنهان خشونت در فوتبال

شاید یکی از حلقه‌های گمشده در پرونده‌های انضباطی فوتبال ایران، جایی بیرون از زمین مسابقه و حتی خارج از ساختار کمیته انضباطی باشد؛ جایی به نام فرهنگ. وقتی توهین، پرخاشگری، بی‌احترامی به قانون و رفتارهای تحریک‌آمیز به بخشی از فضای عادی فوتبال تبدیل می‌شود، دیگر نمی‌توان انتظار داشت چند رأی انضباطی این چرخه را متوقف کند. بازیکنی که آموزش ندیده، مدیری که قانون را جدی نمی‌گیرد و هواداری که خشونت را بخشی از کری‌خوانی می‌داند، هرکدام به تداوم این وضعیت کمک می‌کنند. فوتبال فقط آینه جامعه نیست؛ خودش هم در ساختن فرهنگ عمومی نقش دارد. بنابراین تا زمانی که آموزش، مسئولیت‌پذیری و احترام به قواعد در باشگاه‌ها و سکوها نهادینه نشود، سنگین‌تر شدن جریمه‌ها لزوماً به معنای کاهش تخلف نخواهد بود.

سوژه

۶ پرونده جنجالی در ۱۳ هفته

از محرومیت چهارماهه خداداد تا کسر امتیاز ملوان

کمیته انضباطی در ۱۳ هفته ابتدایی لیگ برتر با پرونده‌های متعددی از تخلفات تماشاگران، درگیری‌های داخل زمین و رفتار عوامل تیم‌ها روبه‌رو شده است که بی‌شک جنجال‌های بازی تراکتور و ملوان و درگیری یاسرآسانی با علیرضا ایلدروم؛ دو پرونده سنگین تنها در سیزده هفته ابتدایی به‌وجود آورده است.

از محرومیت خداداد عزیزی تا امید عالیشاه

بررسی مهم‌ترین آرای انضباطی فصل ۱۴۰۶-۱۴۰۵ نشان می‌دهد که چند پرونده بیشتر از سایر اتفاقات، در همین ۱۳ هفته ابتدایی جنجال به پا کرده است. یکی از این موارد، دیدار تراکتور و گل‌گهر بود که حواشی آن به محرومیت چهارماهه خداداد عزیزی، سرپرست تراکتور، همراه با جریمه ۲۰ میلیارد ریالی منجر شد. در همین پرونده، امید عالیشاه هم چهار جلسه از همراهی تیمش محروم شد؛ حکمی که بار دیگر بحث برخورد با رفتار عوامل و بازیکنان در جریان مسابقات را به میان آورد.

جریمه تراکتوری‌ها

پرونده تراکتور در دیدار با پیکان هم از دیگر اتفاقات خبرساز بود. شعار علیه مقام رسمی، استفاده از لیزر و ورود تماشاگر به زمین، مجموعه تخلفاتی بود که جریمه ۱۱ میلیارد ریالی این باشگاه را به دنبال داشت. اعتراض تراکتور به رأی صادرشده هم در مرحله استیناف به نتیجه نرسید و حکم پابرجا ماند.

چادرملو هم بی‌نصیب نماند

در دیدار چادرملو و تراکتور هم رفتار تماشاگران و تخلفات مرتبط با برگزاری مسابقه، برای تیم میزبان هزینه سنگینی داشت. چادرملو علاوه بر جریمه یک میلیارد تومانی، به برگزاری یک مسابقه خانگی بدون حضور تماشاگران مرد محکوم شد. این در حالی بود که در پرونده‌های دیگری، پرسپولیس، استقلال، فولاد و سپاهان هم به دلیل اتفاقاتی مانند پرتاب بطری، ورود تماشاگر به زمین، استفاده از مواد آتش‌زا و شعارهای غیرمجاز با جریمه‌های انضباطی مواجه شدند.

ملوان-تراکتور؛ سنگین‌ترین جنجال هفته‌های ابتدایی

اما شاید یکی از متفاوت‌ترین پرونده‌های این مقطع به دیدار ملوان و تراکتور مربوط می‌شد؛ مسابقه‌ای که پس از ترک زمین از سوی تراکتور و حواشی ایجادشده در ورزشگاه، به صدور رأی سنگینی انجامید. براساس حکم کمیته انضباطی، تراکتور بازنده سه بر صفر اعلام شد و ملوان هم با کسر دو امتیاز، جریمه نقدی و محدودیت تماشاگران مواجه شد.

از اعتراض آسانی تا محرومیت ایلدروم

در هفته دوازدهم هم اتفاقات دیدار استقلال و استقلال خوزستان، پرونده‌ای متفاوت و حساس را ایجاد کرد و روی دست اتفاقات بازی تراکتور-ملوان بلند شد. یاسرآسانی به دلیل بدرفتاری با داور و رفتار تهاجمی پس از اخراج، دو جلسه محروم شد که یک جلسه آن تعلیقی بود. علیرضا ایلدروم، کمک‌داور مسابقه هم به دلیل بدرفتاری با بازیکن استقلال و صحبت‌های ایجاد شده در تحریک آسانی، دو ماه از فعالیت داوری محروم شد.

مجموع این پرونده‌ها نشان می‌دهد که دامنه تخلفات در لیگ برتر تنها به رفتار بازیکنان محدود نیست و باشگاه‌ها، عوامل اجرایی و تماشاگران هم سهم مهمی در شکل‌گیری پرونده‌های انضباطی دارند. با این حال، مسأله اصلی صرفاً تعداد احکام یا رقم جریمه‌ها نیست؛ بلکه باید دید این مجازات‌ها تا چه اندازه در عمل مانع تکرار تخلفات شده‌اند. وقتی در فاصله چند هفته، دوباره پرونده‌هایی با موضوعات مشابه شکل می‌گیرد، پرسش از میزان بازدارندگی احکام کمیته انضباطی جدی‌تر از همیشه مطرح می‌شود.

کارت قرمز پایان ماجرا نیست

در اروپا، خشونت تاوان دارد

فصل جاری فوتبال اروپا تنها به اخراج‌های داخل زمین محدود نمانده و کمیته‌های انضباطی در چند پرونده مهم، احکامی فراتر از محرومیت یک جلسه‌ای صادر کرده‌اند. مرور این نمونه‌ها نشان می‌دهد که نوع تخلف، شدت رفتار، گزارش داور و حتی اتفاقات پس از پایان مسابقه در تعیین مجازات نقش دارند و در چنین مواردی برای صدور آرا، مورا از ماست بیرون می‌کشند.

وینیسیوس؛ ۴ جلسه محرومیت برای کشیدن مو

در دیدار رئال مادرید و ویارئال در ۱۰ اکتبر ۲۰۲۶، وینیسیوس جونیور به دلیل کشیدن موی ناتان سالیبا، مدافع ویارئال، با کارت قرمز مستقیم اخراج شد. کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال اسپانیا ۲ جلسه محرومیت بابت این رفتار و ۲ جلسه دیگر به دلیل اعتراض تند به داور در نظر گرفت. اعتراض رئال مادرید هم در کمیته استیناف پذیرفته نشد و محرومیت ۴ جلسه‌ای پابرجا ماند تا این بازیکن حتی از حضور در ال‌کلاسیکو محروم شود.

برنال؛ ۴ جلسه برای ضربه سر به یامال

در دیدار بارسلونا و رئال بتیس در ۱۷ اکتبر، فاکوندو برنال، هافبک بتیس، پس از گرفتن گردن لامین یامال و ۲ بار ضربه سر زدن به صورت او، اخراج شد. کمیته انضباطی اسپانیا رفتار او را در دسته حمله به شخص دیگر قرار داد و ۴ جلسه محرومیت برایش در نظر گرفت تا نشان دهد که حداقل مجازات را برای چنین رفتاری در نظر گرفته است.

ایگور تیاگو؛ ۳ جلسه محرومیت در انگلیس

مهاجم برنتفورد در دیدار برابر برایتون در ۸ نوامبر ۲۰۲۶، پس از برخورد دست و ساعدش با سر چما آندرس، با بازبینی VAR از زمین اخراج شد. برنتفورد به کارت قرمز اعتراض کرد و حتی تصاویر و مستندات خود را به کمیسیون انضباطی ارائه داد، اما اعتراض باشگاه رد شد و محرومیت ۳ جلسه‌ای تیاگو پابرجا ماند تا از تکرار چنین اتفاقاتی جلوگیری کنند.

گوئندوزی؛ ۵۰ هزار یورو جریمه و ۴ جلسه محرومیت

پس از درگیری پایان مسابقه فنرباغچه و لیون در مرحله پلی‌آف لیگ قهرمانان، یوفا، متئو گوئندوزی را به دلیل توهین و تحریک تماشاگران به ۴ جلسه محرومیت محکوم کرد که ۲ جلسه آن تعلیقی بود؛ علاوه بر آن، ۵۰ هزار یورو جریمه نقدی برای او تعیین شد. میسون گرینوود هم یک جلسه محرومیت تعلیقی و ۳۰ هزار یورو جریمه شد. مربی دروازه‌بان‌های لیون هم به دلیل حمله شدید، ۵ جلسه محروم شد که ۲ جلسه آن تعلیقی بود تا یوفا نشان دهد در چنین مواردی با کسی شوخی ندارد.

آلگری؛ ۲ جلسه محرومیت و ۱۰ هزار یورو جریمه

ماسیمیلیانو آلگری، سرمربی ناپولی پس از اعتراض‌های تند به داور و رفتار پرخاشگرانه با یکی از اعضای کادر فنی رم در دیدار ۲ تیم در ۲۴ اکتبر، ۲ جلسه محروم و ۱۰ هزار یورو جریمه شد. این حکم نشان می‌دهد برخورد انضباطی فقط متوجه بازیکنان نیست و رفتار مربیان هم می‌تواند مجازات جداگانه داشته باشد اما در ایران بارها شاهد خشونت مربیان نسبت به کادرفنی مقابل، بازیکنان حریف و داور بوده‌ایم که محرومیت خاصی برای مربی خاطی در نظر گرفته نشده است. تفاوت مهم در این پرونده‌ها، مشخص بودن عنوان تخلف، استناد به ماده قانونی، تفکیک رفتارهای مختلف و اعلام جزئیات رأی است. برای مقایسه منصفانه باید پرونده‌های مشابه در فوتبال ایران را کنار نمونه خارجی و اروپایی گذاشت و دید سابقه تخلف، شدت رفتار و تکرار آن در تعیین مجازات اثر دارد یا نه و اصلاً آرای کمیته انضباطی تا چه اندازه با افراد متخلف برخورد و احکام جدی صادر می‌کند.

واکاوی ناکارآمدی احکام انضباطی و تداوم رفتارهای خارج از عرف در فوتبال ایران

تخلف کن؛ آب از آب تکان نمی‌خورد

عکس: فدراسیون فوتبال

گزارش ویژه

فائزه زمانی
خبرنگار

صدور حکم انضباطی قرار است نقطه پایان یک تخلف باشد؛ جایی که بازیکن، مربی یا باشگاه پس از مواجهه با پیامدهای رفتار خود، هزینه تخلف را بپذیرد و نه‌تنها فرد متخلف، بلکه جامعه فوتبال نیز از تکرار آن رفتار بازداشته شود. اما در فوتبال ایران، بارها شاهد بوده‌ایم که صدور رأی، جریمه مالی یا محرومیت نیز نتوانسته است مانع تکرار رفتارهای مشابه شود. اعتراض‌های خارج از عرف، توهین، درگیری‌های فیزیکی، رفتارهای تحریک‌آمیز و حاشیه‌هایی که گاهی از زمین مسابقه به سکوها و فضای رسانه‌ای کشیده می‌شوند، همچنان بخشی از اتفاقات تکرارشونده فوتبال ما هستند. همین تکرار، پرسشی جدی را پیش روی کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال قرار می‌دهد: اگر قرار است آرا و مجازات‌ها به اصلاح رفتارها منجر شوند، پس چرا همان تخلفات بارها و بارها با شکل و شمایلی مشابه تکرار می‌شوند؟

افزایش تعداد پرونده‌ها و احکام انضباطی، به‌تنهایی نشان می‌دهد که عملکرد کمیته انضباطی در سال‌های گذشته آنطور که باید، اثربخش نبوده است. در فوتبال ایران بارها شاهد بوده‌ایم بازیکنی که پیش‌تر به دلیل رفتار ناپسند و حتی خشونت‌آمیز محروم شده، در صورت تکرار همان رفتار با رأیی شدیدتر مواجه نمی‌شود. همچنین جریمه‌های مالی برای باشگاه‌هایی که بارها درگیر حاشیه‌های انضباطی می‌شوند، هزینه‌ای جدی و بازدارنده به همراه ندارد. مهم‌تر از همه اینکه پس از صدور حکم نیز سازوکار مشخصی برای جلوگیری از تکرار اتفاقات مشابه در نظر گرفته نمی‌شود. در چنین شرایطی، به نظر می‌رسد بخش عمده‌ای از تکرار رفتارهای خارج از عرف، به نبود بازدارندگی کافی در قوانین و آرای کمیته انضباطی بازمی‌گردد.

البته ریشه خشونت در فوتبال را نمی‌توان صرفاً در عملکرد کمیته انضباطی جست‌وجو کرد. فوتبال و ورزش با هیجان، رقابت و فشار روانی همراه هستند، اما این ویژگی‌ها به هیچ‌وجه توجیهی برای توهین، درگیری و رفتارهای خارج از چهارچوب حرفه‌ای به شمار نمی‌روند. عادی‌شدن پرخاشگری در فضای فوتبال، واکنش‌های تند برخی مربیان و مدیران، دوقطبی‌سازی رقابت‌ها، ضعف فرهنگ مسئولیت‌پذیری و نبود آموزش‌های لازم برای مدیریت خشم در شرایط افزایش فشار روانی، هرکدام به نوبه خود در شکل‌گیری و تداوم این رفتارها نقش دارند.

در این میان، نمی‌توان از نقش مقررات و شیوه اجرای آنها چشمپوشی کرد. آیین‌نامه انضباطی باید به‌گونه‌ای تنظیم شده باشد که بتواند با شکل‌های جدید تخلف، برخوردی متناسب و مؤثر داشته باشد. در بسیاری از موارد، به نظر می‌رسد آیین‌نامه‌های کمیته انضباطی توان مقابله با رفتارهای موجود را ندارند چراکه این قوانین سال‌ها پیش تنظیم و تدوین شده‌اند و برای برخوردی جدی و متناسب با شرایط امروز، به‌روزرسانی آنها ضروری است. البته صرف قدیمی‌بودن یک مقررات به معنای ناکارآمدی آن نیست؛ مسأله اصلی این است که آیا قوانین موجود پاسخگوی واقعیت‌های امروز فوتبال هستند و در عمل، به شکلی مؤثر و یکسان اجرا می‌شوند یا خیر. مسئولیت مقابله با خشونت و تخلفات نیز نباید تنها بر دوش کمیته انضباطی گذاشته شود. باشگاه‌ها، مربیان، مدیران، برگزارکنندگان مسابقات و حتی رسانه‌ها در شکل‌گیری فضای فوتبال نقش دارند و نمی‌توان پس از هر اتفاق، تنها چشم به کمیته انضباطی دوخت. برخورد با متخلفان ضروری است، اما پیشگیری، آموزش، شفافیت در صدور آرا و پاسخگوکردن مجموعه‌هایی که در تکرار تخلفات نقش دارند نیز باید بخشی از این فرایند باشند.

پرونده پیش‌رو تلاش می‌کند با بررسی عملکرد انضباطی فوتبال ایران، واکاوی نمونه‌های تکرارشونده تخلف و گفت‌وگو با کارشناسان حقوقی، روانشناسی و جامعه‌شناسی ورزش، به این پرسش پاسخ دهد که چرا خشونت و بی‌انضباطی همچنان در فوتبال ما تکرار می‌شود؛ آیا مشکل از ضعف مقررات و شیوه اجرای احکام است یا فقر فرهنگی نیز در این ماجرا نقشی پررنگ دارد؟

> برخورد با متخلفان ضروری است، اما پیشگیری، آموزش، شفافیت در صدور آرا و پاسخگوکردن مجموعه‌هایی که در تکرار تخلفات نقش دارند نیز باید بخشی از این فرایند باشند

متخلفان فوتبال نباید پشت نام و جایگاه‌شان پنهان شوند

براتی: مشکل قانون نیست؛ اجرای سلیقه‌ای آن است

سؤال و جواب

احمدرضا براتی، کارشناس حقوق فوتبال و داور دادگاه عالی ورزش (CAS)، معتقد است یکی از برداشت‌های نادرست در فوتبال ایران، نسبت دادن ناکامی در کنترل تخلفات به ضعف مقررات انضباطی و جست‌وجوی راه‌حل در افزایش تنبیهات است.

به اعتقاد رئیس سابق کمیته حقوقی و تدوین مقررات فدراسیون فوتبال، آنچه بیش از شدت مجازات‌ها در ایجاد بازدارندگی نقش دارد، اطمینان از اجرای دقیق، سریع، عادلانه و بدون تبعیض مقررات است. او تأکید دارد که برخوردهای دوگانه با تخلفات مشابه، اعتماد عمومی به نظام انضباطی فوتبال را خدشه‌دار می‌کند و اعتبار مقررات را از بین می‌برد. براتی در گفت‌وگوی اختصاصی با ایران ورزشی، به تشریح نقش اجرای صحیح مقررات در کنترل تخلفات و ارتقای انضباط در فوتبال ایران پرداخته است.

در سال‌های اخیر، هرگاه با رفتارهای غیرحرفه‌ای یا تخلفات انضباطی در فوتبال مواجه می‌شویم، نخستین واکنش، انتقاد از مقررات و درخواست برای تشدید مجازات‌هاست. آیا به اعتقاد شما ریشه این چالش را باید در ضعف قوانین و مقررات جست‌وجو کرد؟

به نظرم یکی از برداشت‌های نادرست و البته رایج در فوتبال ایران همین است که هرگاه با تخلف یا رفتار غیرحرفه‌ای مواجه می‌شویم، بلافاصله انگشت اتهام را به سمت ضعف مقررات انضباطی می‌گیریم و راه‌حل را در سنگین‌تر کردن تنبیهات یا تدوین مقررات جدید جست‌وجو می‌کنیم. در حالی که اعتقاد دارم مسأله اصلی، بیش از آنکه به متن مقررات مربوط باشد، به کیفیت اجرای آنها بازمی‌گردد. بدون تردید به‌روزرسانی مقررات و متناسب‌سازی آنها با تحولات فوتبال یک ضرورت است و نمی‌توان از اهمیت این موضوع چشمپوشی کرد. اما باید توجه داشت که چهارچوب کلی و استاندارد تنبیهات انضباطی در فوتبال بین‌المللی، تفاوت بنیادینی با آنچه در مقررات فوتبال ایران پیش‌بینی شده، ندارد. بنابراین نمی‌توان تمام ناکامی‌ها در کنترل تخلفات را به ناکافی بودن مجازات‌های مندرج در مقررات نسبت داد.

پس چه عواملی می‌توانند موجب شوند مقررات انضباطی از جایگاه یک متن قانونی فراتر بروند و در عمل نقش بازدارنده داشته باشند؟

مهم‌ترین عامل، اطمینان از اجرای مقررات است. بازدارندگی زمانی شکل می‌گیرد که فرد بداند ارتکاب تخلف، در هر شرایطی و فارغ از جایگاه، شهرت، نفوذ یا وابستگی باشگاهی او، با واکنشی متناسب مواجه خواهد شد. متخلف باید اطمینان داشته باشد که تخلفش بدون توجه به موقعیت اجتماعی یا ورزشی او بررسی می‌شود و امکان نادیده گرفته شدن آن به دلیل ملاحظات مختلف وجود ندارد. اجرای عادلانه و بدون تبعیض مقررات، پرهیز از مصلحت‌اندیشی، سرعت و قاطعیت در رسیدگی و مهم‌تر از همه، ایجاد رویه‌ای واحد و باثبات در برخورد با تخلفات مشابه، عواملی هستند که به مقررات اعتبار می‌بخشند. اگر این مؤلفه‌ها وجود نداشته باشند، حتی مقرراتی که مجازات‌های سنگینی برای تخلفات در نظر گرفته‌اند نیز نمی‌توانند اثر بازدارنده مطلوبی داشته باشند.

یکی از انتقادهای مطرح‌شده درباره عملکرد ارکان قضایی فوتبال، تفاوت آرای صادرشده در پرونده‌هایی با موضوع و شرایط مشابه است. این موضوع چه تأثیری بر اعتماد عمومی و اعتبار نظام انضباطی دارد؟

این موضوع بسیار مهم است. یکی از اصول اساسی عدالت انضباطی، برخورد برابر با موارد مشابه است. اگر برای یک رفتار مشخص و با شرایط یکسان، دو تصمیم متفاوت اتخاذ شود، نه‌تنها بازدارندگی ایجاد نمی‌شود، بلکه اعتماد عمومی به نظام انضباطی نیز آسیب می‌بیند. باشگاه‌ها، بازیکنان، مربیان و سایر فعالان فوتبال باید بدانند که معیارهای رسیدگی و صدور رأی برای همه یکسان است. نمی‌توان پذیرفت که یک رفتار در شرایط مشابه برای یک شخص یا باشگاه تخلف تلقی شود و برای دیگری با اغماض یا واکنشی متفاوت مواجه شود. چنین رویکردی این تصور را ایجاد می‌کند که نتیجه رسیدگی‌ها تابع شرایط و موقعیت اشخاص است، نه تابع مقررات. عدالت انضباطی فقط به معنای تعیین مجازات نیست؛ بلکه رعایت تناسب میان تخلف و تنبیه و برخورد یکسان با موارد مشابه نیز بخش جدایی‌ناپذیر آن است.

آیا سرعت رسیدگی و قاطعیت در صدور آرای انضباطی نیز می‌تواند بر میزان بازدارندگی تصمیمات تأثیرگذار باشد؟

قطعاً همین‌طور است. رسیدگی انضباطی باید در زمان مناسب انجام شود. وقتی فاصله میان وقوع تخلف و صدور رأی طولانی می‌شود، اثرگذاری تصمیم نیز کاهش پیدا می‌کند. در فوتبال که بسیاری از اتفاقات در بستر مسابقات و رقابت‌های فشرده رخ می‌دهند، زمان رسیدگی اهمیت ویژه‌ای دارد. البته سرعت نباید به قیمت نادیده گرفتن حقوق دفاعی اشخاص یا کاهش دقت در بررسی پرونده‌ها تمام شود. آنچه اهمیت دارد، رسیدگی منظم، مستند، دقیق و در عین حال سریع است. قاطعیت نیز به معنای صدور احکام سنگین نیست؛ قاطعیت یعنی اجرای تصمیم قانونی بدون تأثیرپذیری از فشارها و ملاحظات خارج از چهارچوب مقررات.

با توجه به این موارد، اولویت فوتبال ایران برای اصلاح نظام انضباطی باید تغییر مقررات و افزایش مجازات‌ها باشد یا بازنگری در شیوه اجرای آنها؟

معتقدم فوتبال ایران پیش از آنکه به دنبال افزایش مداوم تنبیهات و سنگین‌تر کردن جداول مجازات‌ها باشد، باید در اجرای صحیح و یکسان مقررات تجدیدنظر کند. البته اصلاح و به‌روزرسانی مقررات در جای خود ضروری است و باید متناسب با تحولات فوتبال ادامه پیدا کند، اما نباید تصور کنیم که با افزایش مجازات‌ها می‌توان تمام مشکلات را برطرف کرد. مقرراتی که به‌درستی اجرا نشوند، حتی اگر سنگین‌ترین تنبیهات را پیش‌بینی کرده باشند، کارکرد بازدارندگی خود را از دست می‌دهند. آنچه متخلف را از ارتکاب تخلف بازمی‌دارد، تنها شدت مجازات نیست؛ بلکه اطمینان از اجرای حتمی، عادلانه و بدون تبعیض آن است. به باور من، تقویت این رویکرد می‌تواند به افزایش اعتماد عمومی، ارتقای انضباط حرفه‌ای و کاهش تخلفات در فوتبال ایران کمک کند.

مصاحبه

فوتبال با جریمه میلیاردی هم منضبط نمی‌شود

خسروی: اگر قانون اجرا شود بعضی تیم‌ها باید سقوط کنند

وقتی تخلف در فوتبال ایران به یک اتفاق تکراری تبدیل می‌شود، صدور حکم و تعیین جریمه‌های سنگین هم لزوماً نمی‌تواند مانع تکرار آن شود. مسأله فقط به عملکرد کمیته انضباطی و میزان مجازات‌ها محدود نیست؛ از آیین‌نامه‌ای که سال‌ها به‌روزرسانی نشده تا ضعف آموزش، بی‌توجهی باشگاه‌ها به مقررات و شائبه برخوردهای دوگانه، همگی در شکل‌گیری بحران بازدارندگی نقش دارند. امیر خسروی، وکیل بین‌المللی ورزش، در گفت‌وگو با ایران‌ورزشی معتقد است تا زمانی که ریشه‌های فرهنگی و ساختاری تخلفات اصلاح نشود و در اجرای قوانین تناسب و یکنواختی وجود نداشته باشد، حتی جریمه‌های میلیاردی و محرومیت‌های سنگین هم نمی‌توانند تضمین‌کننده انضباط در فوتبال باشند.

او در واکنش به این سؤال که آیا آرای کمیته انضباطی بازدارندگی لازم را دارد یا نه، می‌گوید: «بحث بازدارندگی یا عدم بازدارندگی، ریشه در موارد مختلف دارد و نمی‌شود همه بار این موضوع را بر گردن کمیته انضباطی انداخت. ممکن است جریمه‌های مالی حتی میلیاردی شود اما درعمل، هیچ گونه تأثیری در عدم تکرار تخلفات مشابه نداشته باشد. این رفتارها ریشه در پیشینه، فرهنگ و بخش‌های مختلف جامعه دارد و صرفاً نمی‌شود بازدارندگی را به تنهایی، مسئولیت کمیته انضباطی دانست. برای مثال در کشوری مثل ژاپن، فرهنگ نهادینه شده است. هرچقدر فرهنگ، اخلاق، رعایت اصول اجتماعی در کشوری بالاتر باشد، به همان میزان هم جرایم، تخلفات و جنجال‌های فوتبال کمتر خواهد شد. به همین دلیل ابتدا باید این پیشینه‌ها آسیب‌شناسی شده و بعد سراغ کمیته انضباطی رفت.»

خسروی معتقد است، عدم به روزرسانی آیین‌نامه‌های انضباطی، نقش مهمی در تکرار تخلفات دارد: «آیین‌نامه کمیته انضباطی فدراسیون فوتبال مربوط به سال ۱۳۹۶ است و ۹ سال از تدوین آن می‌گذرد. این آیین‌نامه به روز نشده است و همچنان آرا بر اساس آن صادر می‌شود. یکسری از جرایم مالی بر اساس مصوبات هیأت رئیسه به روز شده و مبالغ به روزشده است. مبالغ به روز می‌شود اما مصادیق نه. ممکن است در فیفا جرایم انضباطی بعضاً سالی دو بار به روز شود. در کل، این عدم به روزرسانی و قدیمی بودن آیین‌نامه‌ها ممکن است یکی دیگر از مواردی باشد که بازدارندگی را کم می‌کند.»

وکیل بین‌المللی ورزش درباره اینکه چرا آرای کمیته انضباطی بشدت تخلفات نیست، می‌گوید: «کمیته انضباطی هم باید شرایط خاصی را بسنجد. اگر بخواهند براساس شدت تخلفات صورت گرفته در فوتبال ایران رفتار متقابلی داشته و بازدارندگی را اعمال کنند، باید لیگ برتر در تمامی رده‌ها تعطیل شود. یا باید با همین شرایط کنار آمد و انرژی که از لیگ برتر ساطع می‌شود، به جامعه منتقل شود یا اینکه لیگ برتر را تعطیل کرده و فرهنگ‌سازی کنند. ابتدا باید آموزش‌های لازم داده شود و بعد از افراد مطالبه شود. بعضاً اتفاق افتاده که در دوره‌های صیانت از یکپارچگی و مبارزه با شرط‌بندی به عنوان مدرس فدراسیون فوتبال، با این موضوع مواجه شده‌ام که سرپرست تیم می‌گوید اعضای تیم خسته هستند و زودتر کلاس را تمام کنید. اگر قرار است بازیکن با همین روند در کلاس‌ها شرکت کند و مباحث سریع جمع شود، فوتبال ما همین گونه پیش می‌رود. وقتی مسئولان باشگاه‌ها به قوانین و مقررات احترام نمی‌گذارند، قطعاً احترام هم نخواهند دید. هنوز آموزش نهادینه نشده و این موضوع هم بی‌تأثیر نیست. بنابراین اگر قرار است کمیته انضباطی براساس تخلفات صورت گرفته مجازات کند، باید یکسری باشگاه‌ها به رده‌های پایین‌تر سقوط کنند یا با کسر ۶ یا ۹ امتیاز مواجه شوند.»

خسروی معتقد است عدم یکنواختی در برخورد با باشگاه‌های مختلف، یکی دیگر از مواردی است که در عدم بازدارندگی تأثیر داشته است: «متأسفانه همیشه مقتضیات را مدنظر قرار می‌دهند و بازدارندگی لازم اعمال نمی‌شود؛ چرا که تناسب و یکنواختی وجود ندارد. برای مثال بعضاً برخی باشگاه‌ها اعتقاد دارند که رفتارها و آرا با تیم‌های پرطرفدار بالای جدول و پایین جدول یکسان نیست. عدم یکنواختی در صدور آرا، عدم اقدام بموقع و دستور موقت‌های سنگین بدون بازدارندگی، می‌تواند در این خصوص تأثیرگذار باشد. در مقایسه با فوتبال اروپا باید این را در نظر گرفت که حضور یا عدم حضور شخصیتی مثل وینیسیوس ممکن است سهام باشگاه را جابه‌جا کرده و حتی به کاهش بلیت‌های خریداری شده منجر شود اما در کشور ما حتی اگر بهترین بازیکن هم محروم شود، هیچ تغییری در خریداری بلیت، حق پخش و موارد دیگر رخ نمی‌دهد و در عمل گاهاً دیده شده که به رغم جریمه مالی بازیکن، باشگاه‌ها پرداخت مبلغ را تقبل می‌کنند و همین موضوع هم سهم باشگاه‌ها در بازدارندگی تخلفات را از بین می‌برد.»